ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 13. marca 2008 *

Vo veci C-96/06,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Finanzgericht Hamburg (Nemecko) z 23. januára 2006 a doručený Súdnemu dvoru 17. februára 2006, ktorý súvisí s konaním:

Viamex Agrar Handels GmbH

proti

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory A. Rosas, sudcovia J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka (spravodajca), A. Ó Caoimh a P. Lindh,

generálny advokát: P. Mengozzi,
tajomník: B. Fülöp, referent,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. marca 2007,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Viamex Agrar Handels GmbH, v zastúpení: W. Schedl, Rechtsanwalt,

— Hauptzollamt Hamburg-Jonas, v zastúpení: G. Seber, splnomocnená zástupkyňa,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: F. Erlbacher, splnomocnený zástupca,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 15. novembra 2007,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 ods. 3 nariadenia Komisie (ES) č. 615/98 z 18. marca 1998, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá uplatňovania režimu vývozných náhrad vzhľadom na blaho živého hovädzieho dobytka počas prepravy [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 82, s. 19).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Viamex Agrar Handels GmbH (ďalej len „Viamex“) a Hauptzollamt Hamburg-Jonas (ďalej len „Hauptzollamt“), týkajúceho sa vývozných náhrad na žijúci hovädzí dobytok vyvážaný do Libanonu.

Právny rámec

Nariadenie č. 615/98

3 Článok 13 ods. 9 druhý pododsek nariadenia Rady (EHS) č. 805/68 z 27. júna 1968 o spoločnej organizácii trhov v sektore hovädzieho mäsa [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 148, s. 24), zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 2634/97 z 18. decembra 1997 (Ú. v. ES L 356, s. 13) stanovuje, že platba vývoznej náhrady na živé zvieratá je podmienená dodržaním právnej úpravy Spoločenstva týkajúcej sa blaha zvierat a najmä ochrany zvierat počas prepravy.

4 Pravidlá uplatňovania nariadenia č. 805/68, zmeneného a doplneného nariadením č. 2634/97, sú upresnené nariadením č. 615/98.

5 Článok 1 nariadenia č. 615/98 stanovuje, že platba vývozných náhrad na živý hovädzí dobytok je podmienená tým, že počas prepravy zvierat až po prvé vyloženie v tretej krajine určenia musí byť dodržaný súlad so smernicou Rady 91/628/EHS z 19. novembra 1991 o ochrane zvierat počas prepravy, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 90/425/EHS a 91/496/EHS (Ú. v. ES L 340, s. 17; Mim. vyd. 03/012, s. 133),

zmenenou a doplnenou smernicou Rady 95/29/ES z 29. júna 1995 (Ú. v. ES L 148, s. 52; Mim. vyd. 03/017, s. 466, ďalej len „smernica 91/628“), ako aj s ustanoveniami uvedeného nariadenia.

6 Podľa článku 2 tohto nariadenia sa pri opustení colného územia Európskeho spoločenstva uskutočňuje kontrola zvierat. Úradný veterinárny lekár overí a osvedčí, že zvieratá sú spôsobilé prekonať určenú cestu v súlade so smernicou 91/628, že dopravné prostriedky, na ktorých zvieratá opúšťajú colné územie Spoločenstva, sú v súlade s ustanoveniami tejto smernice a že boli prijaté opatrenia na zabezpečenie starostlivosti o zvieratá počas cesty v súlade s uvedenou smernicou.

7 Článok 2 ods. 3 tohto nariadenia stanovuje:

„Ak je úradný veterinárny lekár na výstupnom bode presvedčený, že preprava spĺňa požiadavky uvedené v odseku 2, potvrdí to uvedením jedného z nasledujúcich údajov

…

— skontrolované a v súlade s ustanoveniami článku 2 nariadenia (ES) č. 615/98

— …

a opečiatkuje a podpíše dokument podávajúci dôkaz o opustení colného územia spoločenstva v kolónke J kontrolnej kópie T 5 alebo na najvhodnejšom mieste národného dokumentu. Ak je to potrebné, úradný veterinár uvedie:

— počet zvierat, ktoré neboli spôsobilé prekonať danú cestu a preto sa vylúčili zo zásielky

a/alebo

— potvrdenie uvedené v článku 3 ods. 3.“

8 Článok 3 ods. 2 nariadenia 615/98 stanovuje:

„Osoba zodpovedná za kontroly vyhotoví správu, v ktorej uvedie:

— počet živých zvierat vyložených z dopravných prostriedkov,

— počet zvierat z počtu uvedeného v predchádzajúcej zarážke, ktorých fyzická kondícia a/alebo zdravotný stav boli dôvodom vyvodenia záveru, že počas prepravy sa neplnili opatrenia spoločenstva na ochranu zvierat,

— či sa živé zvieratá umiestnili do karantény.“

9 Článok 5 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Vývozca najneskôr pri podávaní vývozného colného vyhlásenia informuje príslušný orgán členského štátu, ktorý vývozné colné vyhlásenie prijíma, o všetkých významných podrobnostiach cesty.

Vývozca súčasne informuje príslušný orgán o každých možných zmenách dopravného prostriedku, alebo tak urobí najneskôr pri zistení týchto zmien.“

10 Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia č. 615/98 musia byť žiadosti o platbu vývozných náhrad doplnené dôkazom o dodržaní ustanovení článku 1 tohto nariadenia, pričom takýto dôkaz predstavuje predloženie kontrolnej kópie T 5 a správy o kontrole kontrolného orgánu sprevádzanej veterinárnym certifikátom.

11 Článok 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 však uvádza, že vývozná náhrada sa nevyplatí na zvieratá, ktoré počas prepravy uhynuli, ani na zvieratá, pri ktorých sa príslušný orgán na základe dokumentov uvedených v článku 5 ods. 2, správ o kontrolách uvedených

v článku 4 tohto nariadenia a/alebo na základe všetkých ostatných informácií, ktoré má k dispozícii a ktoré sa týkajú dodržania ustanovení článku 1, domnieva, že smernica 91/628 nebola dodržaná.

12 Článok 5 ods. 6 nariadenia č. 615/98 stanovuje:

„Ak kontroly uvedené v článku 3(1) nemožno vykonať vzhľadom na okolnosti, ktoré vývozca nemôže nijako ovplyvniť, príslušný orgán môže na opodstatnenú žiadosť zo strany vývozcu prijať ostatné dokumenty, ktoré dôveryhodne nasvedčujú tomu, že sa dodržala smernica [91/628].“

Smernica 91/628

13 Podľa článku 5 ods. 1 písm. b) a c) smernice 91/628 členské štáty zabezpečia, aby každá fyzická alebo právnická osoba prevážajúca zvieratá na účel zisku prepravovala zvieratá spadajúce pod túto smernicu spôsobmi vyhovujúcimi požiadavkám ustanoveným v jej prílohe a neprepravovala žiadne zviera ani nezapríčinila, aby bolo nejaké zviera prepravované, takým spôsobom, ktorý by mu mohol spôsobiť poranenie alebo prílišné utrpenie.

14 Bod 17 uvedenej prílohy stanovuje, že plavidlá majú byť vybavené tak, aby sa zvieratá mohli prepravovať bez poranenia alebo zbytočného utrpenia.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

15 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že 8. marca 1999 Viamex deklaroval na Hauptzollamt Kiel vývoz 35 kusov živého hovädzieho dobytka do Libanonu loďou Al Hajj Moustafa II (ďalej len „loď“) a z toho dôvodu požiadal Hauptzollamt o priznanie vývoznej náhrady.

16 Rozhodnutím z 1. februára 2001 Hauptzollamt zamietol túto žiadosť s odôvodnením, že loď bola v čase prepravy zapísaná na negatívnom zozname lodí považovaných za nevhodné na prepravu živého dobytka, ktorý vypracovala Komisia Európskych spoločenstiev (ďalej len „negatívny zoznam“). Pri kontrole uskutočnenej na palube lode 18. a 19. februára 1997 totiž služby Potravinového a veterinárneho úradu Komisie usúdili, že táto loď má závažné nedostatky a nespĺňa požiadavky smernice 91/628.

17 Potravinový a veterinárny úrad hrá významnú úlohu pri preberaní a uplatňovaní právnej úpravy Spoločenstva týkajúcej sa potravinovej bezpečnosti, zdravia zvierat a rastlín, ako aj blaha zvierat.

18 Jeho úlohou je prostredníctvom inšpekcií v členských štátoch a hodnotení, ktoré uskutočňuje, najmä podporovať systém účinných kontrol v oblasti bezpečnosti a kvality potravín, ako aj vo veterinárnej a fytosanitárnej oblasti a overovať dodržiavanie požiadaviek právnej úpravy Spoločenstva v uvedených oblastiach v rámci Európskej únie a v tretích krajinách, ktoré do Únie vyvážajú. Okrem toho je jeho úlohou prispievať v týchto oblastiach k vytváraniu politiky Spoločenstva.

19 Pri kontrole uskutočnenej na lodi týmto úradom bolo jednak zistené, že mostíky, prístupy k uličkám, ako aj ohrady boli v stave, ktorý mohol zvieratám spôsobiť poranenia, a jednak že tieto prvky neumožňovali zabrániť úniku zvierat. Navyše boli uvedené mostíky, prístupy k uličkám, ako aj ohrady opotrebované, hrdzavé a v stave, ktorý sťažoval akékoľvek čistenie a dezinfekciu.

20 V tejto súvislosti zo spisu vyplýva, že Viamex pripojil k svojej žiadosti o vývozné náhrady jednak písomné vyhlásenie kapitána lode zo 16. októbra 1997 potvrdzujúce opravné práce, ktoré bolo podpísané aj vedúcim hraničnej veterinárnej stanice v prístave Koper (Slovinsko), a jednak posudok havarijných znalcov Kähler & Prinz AG z 22. septembra 1998.

21 Po overení uskutočnenom v priebehu novembra 1999 bola však loď z negatívneho zoznamu Komisie stiahnutá až 24. januára 2000, teda takmer osem mesiacov po vývoze, ktorého sa týka vec sama.

22 Rozhodnutím z 18. mája 2001 Hauptzollamt zamietol sťažnosť podanú Viamex proti rozhodnutiu z 1. februára 2001.

23 Proti tomuto rozhodnutiu o zamietnutí sa Viamex odvolal s odôvodnením, že žiadne ustanovenie o vývozných náhradách ani ustanovenie smernice 91/628 nevyžaduje, aby loď musela mať povolenie na prepravu živého dobytka.

24 Hauptzollamt zdôrazňuje, že podľa článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 postačuje na zamietnutie nároku na náhradu skutočnosť, že príslušný orgán má k dispozícii informácie umožňujúce dospieť k záveru, že smernica 91/628 nebola dodržaná. Domnieva sa, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby príslušný orgán preukázal nedodržanie tejto smernice.

25 Hauptzollamt v každom prípade poukazuje na to, že 3. decembra 1999 mu bola doručená aktualizácia negatívneho zoznamu, podľa ktorej loď opäť nesplnila podmienky vyplývajúce zo smernice 91/628.

26 Táto aktualizácia bola vypracovaná pri príležitosti inšpekcie uskutočnenej v priebehu novembra 1999 zamestnancami britského ministerstva poľnohospodárstva, rybolovu a výživy. Z kontroly britských orgánov vyplynulo najmä to, že loď mala len povolenie dočasnej povahy a len na prepravu oviec. Vzhľadom na rozdiel vo veľkosti medzi ovcou a hovädzím dobytkom však nebolo možné zo skutočnosti, že loď je spôsobilá na prepravu oviec, vyvodiť záver, že tiež môže prepravovať hovädzí dobytok.

27 Hauptzollamt preto na základe týchto informácií usúdil, že smernica 91/628 nemohla byť počas prepravy, ktorej sa týka vec sama, dodržiavaná a že podmienky zamietnutia vývoznej náhrady uvedené v článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 boli naplnené.

28 Finanzgericht Hamburg usúdil, že vyriešenie sporu závisí od výkladu článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98, a preto rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Obsahuje ustanovenie článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 výnimku, v dôsledku čoho nesie Hauptzollamt dôkazné bremeno, pokiaľ ide o splnenie podmienok tohto ustanovenia?

2. V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku, vyžaduje sa pre záver v zmysle článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98, že nebola dodržaná smernica [91/628], dôkaz o porušení [tejto] smernice v konkrétnom prípade alebo si orgán splní svoju povinnosť odôvodnenia a dôkazného bremena už tým, že uvedie a preukáže okolnosti, ktoré z celkového pohľadu so značnou pravdepodobnosťou poukazujú na to, že smernica [91/628] nebola dodržaná (najmä) vo vzťahu k predmetnému vývozu?

3. Bez ohľadu na odpovede na prvú a druhú otázku, môže orgán odmietnuť vyplatiť (v celom rozsahu) vývozcovi vývoznú náhradu podľa článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98, ak v súvislosti s predmetným vývozom nič nepoukazuje na to, že v dôsledku (prípadného) porušenia smernice 91/628/EHS bolo ovplyvnené blaho zvierat počas prepravy?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej prejudiciálnej otázke

29 Prvou a druhou prejudiciálnou otázkou, ktoré je potrebné skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či za predpokladu, že vývozca predložil všetky dokumenty vyžadované v zmysle článku 5 ods. 2 nariadenia č. 615/98, prináleží preukázanie toho, že podmienky stanovené v odseku 3 tohto článku boli splnené, uvedenému vývozcovi alebo príslušnému orgánu. V prípade, že dôkazné bremeno nesie príslušný orgán, vnútroštátny súd sa zaujíma o to, z ktorých skutočností môže tento orgán vychádzať pri konštatovaní, že smernica 91/628 nebola dodržaná, a či postačuje, že takéto skutočnosti uvedie, alebo tiež musí predložiť dôkaz konkrétneho porušenia tejto smernice.

30 Keďže v tejto súvislosti podľa ustálenej judikatúry spočíva systém vývozných náhrad na fakultatívnych vyhláseniach, musí vývozca, keď sa ho rozhodol na základe svojej vlastnej vôle využiť, poskytnúť príslušné informácie potrebné na priznanie nároku na náhradu a na určenie jej výšky. Súdny dvor v kontexte nariadenia Komisie (EHS) č. 3665/87 z 27. novembra 1987, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá uplatňovania režimu vývozných náhrad na poľnohospodárske výrobky [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 351, s. 1), a systému sankcií stanovených týmto nariadením už rozhodol, že pokiaľ ide o režim pomoci Spoločenstva, priznanie pomoci je nevyhnutne podriadené podmienke, že jej príjemca poskytne všetky záruky poctivosti a spoľahlivosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2002, Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, Zb. s. I-6453, bod 41, a z 1. decembra 2005, Fleisch-Winter, C-309/04, Zb. s. I-10349, bod 31).

31 Súdny dvor okrem toho rozhodol, že tým, že vývozca výrobok deklaruje v rámci konania o vývoznej náhrade, naznačuje, že uvedený výrobok spĺňa všetky podmienky potrebné na jej poskytnutie. V prípade spochybnenia colného vyhlásenia zo strany príslušného orgánu je na vývozcovi, aby preukázal podľa vnútroštátnych pravidiel dokazovania, že táto podmienka je splnená (pozri v tomto zmysle rozsudok Fleisch-Winter, už citovaný, body 32 a 35).

32 Takýto systém je stanovený v rámci režimu vývozných náhrad v súvislosti s blahom žijúceho hovädzieho dobytka v priebehu prepravy a je úlohou vývozcu, aby v súlade s článkom 5 ods. 1 a 2 nariadenia č. 615/98 preukázal splnenie podmienok na priznanie vývoznej náhrady.

33 Na tento účel musí vývozca najneskôr pri podávaní vývozného colného vyhlásenia informovať príslušný orgán členského štátu, ktorý vývozné colné vyhlásenie prijíma, o všetkých významných podrobnostiach cesty. Aby mohol získať vývoznú náhradu, musí tiež podať dôkaz o dodržaní ustanovení článku 1 nariadenia č. 615/98, a teda aj smernice 91/628, tým, že predloží dokumenty uvedené v článku 2 ods. 3 a článku 3 ods. 2 tohto nariadenia. Okrem toho článok 5 ods. 6 uvedeného nariadenia za istých podmienok umožňuje, aby dovozca mohol predložiť ďalšie dokumenty potvrdzujúce dodržanie ustanovení smernice 91/628.

34 Ako však vyplýva z cieľa článkov 3 a 5 nariadenia č. 615/98, predloženie týchto dokumentov vývozcom nepredstavuje nevyvrátiteľný dôkaz dodržania článku 1 tohto nariadenia ani smernice 91/628. Tento dôkaz totiž možno považovať za dostatočný, len ak príslušný orgán nemá k dispozícii informácie, s ohľadom na ktoré by sa mohol domnievať, že smernica nebola dodržaná.

35 Takýto výklad je potvrdený znením článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98, podľa ktorého môže príslušný orgán odmietnuť vyplatiť vývoznú náhradu na zvieratá, pri ktorých sa na základe dokumentov uvedených v odseku 2 článku 5, správ o kontrolách uvedených v článku 4 tohto nariadenia a/alebo na základe všetkých ostatných informácií, ktoré má k dispozícii a ktoré sa týkajú dodržania ustanovení článku 1 uvedeného nariadenia, domnieva, že smernica 91/628 nebola dodržaná.

36 Je preto nutné konštatovať, že napriek dokumentom, ktoré vývozca predložil podľa článku 5 ods. 2 nariadenia č. 615/98, príslušný orgán môže dospieť k záveru, že tento vývozca nedodržal ustanovenia článku 1 tohto nariadenia ani ustanovenia smernice 91/628, a to najmä za predpokladu, že sú splnené podmienky uvedené v článku 5 ods. 3 tohto nariadenia.

37 Vzhľadom na skutočnosť, že v zmysle článku 5 ods. 2 nariadenia č. 615/98 prináleží vývozcovi, aby predložil dôkazy o dodržaní ustanovení článku 1 tohto nariadenia, povinnosťou príslušného orgánu je analýza týchto dôkazov a akejkoľvek inej informácie, ktorú má k dispozícii, aby dospel k záveru, že ustanovenia smernice 91/628 boli alebo neboli dodržané, a rozhodol, či je alebo nie je vhodné priznať vývoznú náhradu.

38 Článok 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 však nemožno vykladať v tom zmysle, že príslušnému orgánu umožňuje svojvoľne spochybniť dôkazy, ktoré vývozca pripojil k svojej žiadosti o vývoznú náhradu. Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, že voľná úvaha, ktorú má príslušný orgán, nie je neobmedzená, pretože je vymedzená článkom 5 nariadenia č. 615/98 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. januára 2008, Viamex Agrar Handel a ZVK, C-37/06 a C-58/06, Zb. s. I-69, bod 39). Táto voľná úvaha sa

zdá byť osobitne obmedzená, pokiaľ ide o povahu a dostatočnú silu dôkazov, o ktoré sa tento orgán opiera.

39 Pokiaľ ide v prvom rade o povahu týchto dôkazov, je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor predovšetkým rozhodol, že príslušný orgán môže dospieť k záveru, že smernica 91/628 nebola dodržaná len na základe dokumentov týkajúcich sa zdravia zvierat stanovených v článku 5 ods. 2 nariadenia č. 615/98, správ o kontrole uvedených v článku 4 tohto nariadenia a/alebo akejkoľvek inej informácie týkajúcej sa blaha zvierat, ktorú má v súvislosti s dodržaním ustanovení uvedených v článku 1 tohto nariadenia k dispozícii (pozri rozsudok Viamex Agrar, už citovaný, body 39 až 41).

40 V druhom rade, pokiaľ ide o dostatočnú silu dôkazov, ktoré môžu byť zohľadnené, je potrebné sa domnievať, že príslušný orgán sa v súvislosti s dodržaním smernice 91/628 nemôže obmedziť len na uvádzanie domnienok alebo pochybností, aby spochybnil dôkazy predložené vývozcom v súlade s článkom 5 ods. 2 nariadenia č. 615/98. Takýto výklad by nevyhnutne zbavil uvedený článku 5 ods. 2 nariadenia č. 615/98 potrebného účinku a pre vývozcov by v súvislosti s podmienkami platby vývozných náhrad vytvoril právnu neistotu.

41 Príslušnému orgánu teda podľa článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 prináleží, aby vychádzal z objektívnych a konkrétnych skutočností týkajúcich sa blaha zvierat, na základe ktorých možno konštatovať, že dokumenty, ktoré vývozca pripojil k svojej žiadosti o vývoznú náhradu, neumožňujú preukázať dodržanie ustanovení smernice 91/628 pri preprave, pričom je prípadne na vývozcovi, aby preukázal, v čom nie sú dôkazy, na ktoré sa odvoláva príslušný orgán pri závere o nedodržaní nariadenia č. 615/98 a smernice 91/628, relevantné (pozri analogicky rozsudok Fleisch-Winter, už citovaný, bod 35).

42 Príslušný orgán je v každom prípade povinný odôvodniť svoje rozhodnutie udaním dôvodov, pre ktoré sa domnieva, že dôkazy predložené vývozcom neumožňujú dospieť k záveru, že ustanovenia smernice 91/628 boli dodržané. Uvedený orgán je na tento účel najmä povinný uskutočniť objektívne posúdenie dokumentov, ktoré mu boli predložené, a preukázať vhodnú povahu dôkazov, na ktoré sa odvoláva pri konštatovaní, že dokumentácia pripojená k žiadosti o vývoznú náhradu nemôže dokázať dodržanie relevantných ustanovení smernice 91/628. Takéto odôvodnené rozhodnutie je nevyhnutné predovšetkým pre vývozcu, aby mohol proti tomuto rozhodnutiu o úplnom alebo čiastočnom zamietnutí jeho žiadosti o vývoznú náhradu podať odvolanie.

43 Vnútroštátnemu súdu prináleží v spore vo veci samej overiť, či najmä vo svetle dokumentov, ktoré Viamex pripojil k svojej žiadosti o vývoznú náhradu, a vo svetle negatívneho zoznamu uvedeného v bodoch 16, 21 a 25 tohto rozsudku bola loď v čase prepravy zvierat v súlade s ustanoveniami smernice 91/628.

44 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je na prvú a druhú prejudiciálnu otázku potrebné odpovedať v tom zmysle, že napriek dokumentom predloženým vývozcom podľa článku 5 ods. 2 nariadenia č. 615/98 príslušný orgán môže dospieť k záveru, že smernica 91/628 nebola dodržaná v zmysle článku 5 ods. 3 tohto nariadenia. Príslušný orgán však k tomuto záveru môže dospieť len na základe dokumentov uvedených v článku 5 nariadenia č. 615/98, správ uvedených v článku 4 tohto nariadenia týkajúcich sa zdravia zvierat alebo na základe všetkých ostatných objektívnych informácií, ktoré majú dosah na blaho týchto zvierat a môžu spochybniť dokumenty predložené vývozcom, pričom je prípadne na vývozcovi, aby preukázal, v čom nie sú dôkazy, na ktoré sa dovoláva príslušný orgán pri závere o nedodržaní smernice 91/628, relevantné.

O tretej otázke

45 Svojou treťou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či príslušný orgán môže odmietnuť vývoznú náhradu podľa článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98, aj keď žiadna skutočnosť nedovoľuje dospieť ku konkrétnemu konštatovaniu, že blaho prepravovaných zvierat bolo z dôvodu nedodržania ustanovení smernice 91/628 ovplyvnené.

46 V prejednávanej veci je potrebné pripomenúť, že vzhľadom na znenie článku 1 a článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 a cieľ tohto nariadenia dodržanie ustanovení smernice 91/628 o zdraví zvierat predstavuje prvoradú podmienku platby vývozných náhrad (pozri rozsudok Viamex Agrar Handel a ZVK, už citovaný, bod 37).

47 Okrem toho, ako generálny advokát uviedol v bode 44 svojich návrhov, zo znenia článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 jasne vyplýva, že zákonodarca Spoločenstva podmienil platbu vývozných náhrad dodržiavaním smernice 91/628, a to bez ohľadu na akékoľvek zistenie konkrétnej ujmy, ktorú zvieratá utrpeli pri preprave.

48 Zdá sa totiž, že tento zákonodarca na základe vedeckých a veterinárnych štúdií, ako aj hodnotení uplatňovania právnej úpravy Spoločenstva uskutočnených v oblasti ochrany zvierat usúdil, že blaho týchto zvierat môže byť ohrozené a nebude môcť byť viac zabezpečené, len čo ustanovenia smernice 91/628 o ich ochrane nie sú dodržané.

49 Takýto prístup sa zdá byť plne odôvodnený tým, že v praxi nie je vždy možné, aby príslušný orgán zistil, že zvieratá konkrétnym spôsobom trpeli alebo boli zranené z dôvodu nedodržania uvedených ustanovení.

50 Za týchto okolností má príslušný orgán, ktorý konštatuje, že vybavenie lode neumožnilo prepravu zvierat bez toho, aby tieto zvieratá neboli vystavené zraneniam alebo zbytočnému utrpeniu, a to najmä v rozpore s bodom 17 prílohy smernice 91/628, právo odmietnuť vývoznú náhradu.

51 Príslušnému orgánu prináleží posúdiť, či nedodržanie ustanovenia smernice 91/628 malo dosah na blaho zvierat, či takéto nedodržanie prípadne môže byť napravené a či má spôsobiť stratu, zníženie alebo udržanie vývoznej náhrady. Úlohou tohto orgánu je tiež rozhodnúť, či je potrebné vývoznú náhradu znížiť v pomere k počtu zvierat, ktoré podľa neho mohli trpieť nedodržaním smernice 91/628, alebo či je vhodné túto náhradu nezaplatiť v rozsahu, v akom nedodržanie ustanovenia tejto smernice malo nevyhnutne dosah na blaho všetkých zvierat (pozri rozsudok Viamex Agrar Handel a ZVK, už citovaný, bod 44).

52 Z toho vyplýva, že na tretiu otázku je potrebné odpovedať, že podľa článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 môže príslušný orgán odmietnuť vývoznú náhradu z dôvodu nedodržania ustanovení smernice 91/628 o zdraví zvierat, aj keď žiaden dôkaz neumožňuje konštatovať, že blaho prepravovaných zvierat bolo konkrétne narušené.

O trovách

53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. Napriek dokumentom predloženým vývozcom podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Komisie (ES) č. 615/98 z 18. marca 1998, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá uplatňovania režimu vývozných náhrad vzhľadom na blaho živého hovädzieho dobytka počas prepravy, príslušný orgán môže dospieť k záveru, že smernica Rady 91/628/EHS z 19. novembra 1991 o ochrane zvierat počas prepravy, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 90/425/EHS a 91/496/EHS, zmenená a doplnená smernicou Rady 95/29/ES z 29. júna 1995, nebola dodržaná v zmysle článku 5 ods. 3 tohto nariadenia. Príslušný orgán však k tomuto záveru môže dospieť len na základe dokumentov uvedených v článku 5 nariadenia č. 615/98, správ uvedených v článku 4 tohto nariadenia týkajúcich sa zdravia zvierat alebo na základe všetkých ostatných objektívnych informácií, ktoré majú dosah na blaho týchto zvierat a môžu spochybniť dokumenty predložené vývozcom, pričom je prípadne na vývozcovi, aby preukázal, v čom nie sú dôkazy, na ktoré sa dovoláva príslušný orgán pri závere o nedodržaní smernice 91/628, zmenenej a doplnenej smernicou 95/29, relevantné.

2. Podľa článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 môže príslušný orgán odmietnuť vývoznú náhradu z dôvodu nedodržania ustanovení smernice 91/628, zmenenej a doplnenej smernicou 95/29, o zdraví zvierat, aj keď žiaden dôkaz neumožňuje konštatovať, že blaho prepravovaných zvierat bolo konkrétne narušené.

Podpisy